

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוז

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2878

יום ראשון כ"א אדר ב' תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"מ לב | עמוד היומי: שבת כג. | דף הכולל: ב"מ קיג | קנין ירושלמי: תרומות פט
דף היומי בהלכה: רט"ז א' - ב'.
מוסר: שם עולם - ונראה דעל זה' עד 'ואסיים ספרי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ג' "כבר נעשה מקצת ישיבה לצדיקים בעוה"ז" עד סוף פרק ג'

הגיע היהודי אל הרבי ונתן לו שלום, אך הרבי
בתגובה שאל אותו: 'יש לך משהו טוב לומר לי?'
'רבה, יש לי דברים טובים לספר', ענה היהודי. 'נו,
ספר' הורה הרבי. 'זבכך, היום בבוקר עמדתי ברחוב,
וניסיתי לעצור מונית שתסיעני מחיפה לירושלים...'

יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק ז"ע

הגיע ראש השנה, והיהודי, שהיה מאוד מקורב אל הרבה,
הרגיש שמהו קרה. טיפש הוא לא היה, והבין שכנראה עשה
משהו שאינו לרוחו של רבו. התחיל לעיין במעשיו, עד שהבין,
שכנראה האמירה שאמר אודות אנשי כפרו - לא מצאה חן בעיני
הרבה.

שכן, ידוע היה הרבי מבעלזא כאוהב ישראל גדול. כשהיה שומע
בשבת רעש של מכונית, תמיד לימד זכות על הנהג ואמר: 'זה
ודאי מקרה של פיקוח נפש, יהודי שאינו חש בטוב ונמצא בסכנת
חיים, או לחלופין יולדת, אבל חלילה לומר על יהודי שהנו מחלל
שבת!'. כך דיבר תמיד רק בשבחם של ישראל, וגם לאחרים לא
הניח לדבר בגנותם.

הבין, אפוא, היהודי, שכנראה המילים שאמר גרמו עוגמת נפש
לרבו, כי השתמע מהן שאנשי הכפר שלו כשרים וישרים, ושאר
יהודי ארץ ישראל לא כל כך...

ערב יום כיפור. האדמו"ר הקדוש מבעלזא לובש את הקיטל
ומתכוון ללכת לבית המדרש.

ידוע שזמן זה של ערב יום כיפור הנו זמן מרומם באופן מיוחד.
מנהגו של האדמו"ר מבעלזא היה, שלפני תפילת 'כל נדרי' ירד
ונעמד ליד הדלת של 'עזרת נשים' ומסר דרשה לנשים, אחר כך
ירד לבית הכנסת ומסר דרשה לגברים.

שנראה כל אחד מעלת חבירו וְלֹא חֶסְרוֹנָם
סיפור נפלא ומעורר שסיפר הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א
מתוך הספר החשוב 'כבודם של ישראל':

לכל מטבע יש שני צדדים, ולכל אדם יתרונות וחסרונות. יש
המתמקדים בחסרונות, ויש המצליחים לראות את היתרונות, והם
מאפילים בעיניהם על החלקים שאינם זוהרים.

גדולי ישראל הקפידו הקפדה גדולה, שלא לראות בעם ישראל
גנות ולא לעורר עליהם קטרוג, אלא לנסות בכל מקרה לדרוש
אותם לשבת.

האדמו"ר המהר"א מבעלזא זצ"ל הגיע לארץ בשנת תש"ד וחי
בה שלוש עשרה שנה, עד פטירתו בשנת תשי"ז. היה לו קרוב
משפחה ששימש כרב בכפר ליד חיפה, והאדמו"ר קירב אותו
מאוד.

באחת השנים, בערב ראש השנה הגיע קרוב זה אל האדמו"ר
לומר לו שלום.

שאל אותו ההייליגער בעלזער רב: 'מה קורה אצלכם בעיירה?'
והוא ענה בזה הלשון: 'אם בכל הכפרים והערים בארץ ישראל היו
יהודים טובים כמו אצלי, הכל היה נראה לגמרי אחרת...'

מיד, כשהוציא את המילים האלו מפיו, הבחין, שפניו של הרבי
השתנו והביעו מורת רוח, אך לא קלט על מה ולמה בדיוק.

- 'נו, ספר'...

- 'ובכן, היום בבוקר עמדתי ברחוב, וניסיתי לעצור מונית שתסיעני מחיפה לירושלים [בזמנים ההם נסיעה כזו ארכה כשש שעות', אולם כל נהג שעצר לי, בשמעו במה מדובר אמר, 'כן כן, הייתי לוקח אותך ברצון, אבל גם אני צם ביום כיפור, ואם אסע מחיפה לירושלים - איך אוכל אחר כך לצום?!' בסוף נעצר לידי יהודי שאף הוא נסע לירושלים והסכים בשמחה לצרף אותי לנסיעה'.

'אוה', צהלו פני הרבי, 'כאלו מילים תביא לי! שכל נהג שעצרת העיד על עצמו שהוא צם ביום כיפורים, ולא כמו שאמרת בערב ראש השנה, שהלואי וכל היהודים בכפרי ארץ ישראל יהיו כמו יהודי הכפר שלי'...

זוהי דרכם של גדולים וצדיקים!

בעת תפילת 'כל נדרי' עצמה - אין לשער ולתאר. היתה זו עת רצון גדולה. לפני שהלך ל'כל נדרי' הובאו לפניו ה'קוויטלאך' עם הבעיות הקשות ביותר.

מסופר שבשנה האחרונה לחייו, שנת תשי"ז, בערב יום כיפור, הגיעו מחו"ל שמונה עשרה נשים, שבמשך שנים רבות לא זכו לפרי בטן. ניגשו אליו כשכבר היה עטוף בקיטל ובטלית, והגישו לו את ה'קוויטלאך' עם שמותיהן ובקשתן להיפקד. תוך שנה כל שמונה עשרה הנשים זכו ונהיו אימהות לילדים.

ובכן, בערב יום כיפור, בדקות המרוממות הללו, מגיע היהודי אל הרבי לתת לו שלום.

אומר לו שלום, והרבי בתגובה שואל אותו: 'יש לך משהו טוב לומר לי?'

'רבה, יש לי דברים טובים לספר', ענה היהודי.

השעה תשע ורבע. כשהגיע לתחנה הוא שומע קול מאחוריו, 'הלו, אתה, למה לא קמת בזמן? בדרך כלל אתה מגיע לכאן כבר בשעה שבע'. הוא מסתובב ואין אף אחד. 'הלו אתה לא רואה אותי? תסתכל למעלה, בקומה השניה'

רבי אברהם מרדכי מלאך מספר על מוישלה

מישהו יתייחס אליי'...

השעה תשע ורבע, הוא יוצא לתחנה. כשהוא מגיע לתחנה הוא שומע קול מאחוריו, 'הלו, אתה - למה לא קמת בזמן? בדרך כלל אתה פה בשעה שבע'.

הוא מסתובב ואין אף אחד.

'הלו אתה לא רואה אותי? תסתכל למעלה על הקומה השניה'.

הוא מסתכל למעלה, רואה מרפסת ובה עומד בן אדם.

'מי אתה?'

עוונה לו האדם שבמרפסת, 'תעלה אליי'.

מישהו מזמין אותו הביתה! הוא עולה אליו. מי אתה? מה אתה רוצה?

'אגיד לך את האמת, אני עיוור בשתי עיניי, אני בודד, אין לי אף אחד בחיים. בשעה שלוש אחר הצהריים אחד הילדים מגיע לשאול בשלומי. אבל בגדול אני חי לבד. אני לא רוצה להיכנס לייאוש, אני יכול להישאר במיטה כל היום, אבל אני לא רוצה את זה. אני קם מוקדם בבוקר, אני לא יודע מה השעה ואני לא רואה כלום, ומאוד קשה לחיות עם סדר היום כשלא רואים שום דבר. אבל ידוע כשהקב"ה לוקח מאדם חוש אחד, אז שאר החושים עובדים הרבה יותר חזק, זה כלל ידוע.

'מאז שנהייתי עיוור השמיעה שלי התחזקה, ואני שומע מאוד טוב. ויש לי שמיעה כל כך חדה שאני מזהה את הצעדים שלך, אני מכיר את הדפיקה של הנעל שלך על המדרכה. כל בוקר אני

היה יהודי בשם מוישלה שגר באיזה מקום, ולא היו לו אבא ואימא, לא אחים ולא אחיות, לא שכנים ולא מכרים, בקיצור, בן אדם בודד בעולם. אפשר לדמיין אלו חיים משעממים היו לו. מוישלה המסכן הזה גר באיזה חור. והחלק הכי מעניין ביום שלו היה כשהוא הלך לעבודה, כי שם לפחות פגש אי אלו אנשים.

הוא היה קם כל יום בשעה שש וחצי בבוקר - דאג לכמה סידורים בבית, והלך לאוטובוס שהגיע בשעה שבע. ליד העבודה הוא התפלל שחרית ומיד אחר כך אכל ארוחת בוקר והתחיל לעבוד. אחרי העבודה הוא חזר בשעה חמש בערך לבית ריק. אף אחד לא מדבר איתו, אין חברים, שום טלפונים אין לו, וככה עבר יום אחר יום.

באחד הימים הוא ישב בבית והרהר לעצמו האם מישהו בכלל מתעניין בי, האם אני מעניין את מישהו בכלל, החיים שלי מלאים בכלום. יום אחרי יום של כלום. נראה לי שמחר אני נשאר במיטה. משה מחליט שמחר הוא נשאר לישון, בשביל מה לקום?...

בשעה שש וחצי עיניו נפקחות כי השעון הביולוגי כבר רגיל לזה, הוא מתחיל לפקוח עיניו ואז נזכר, לא, אני יכול לחזור לישון. הוא ממשיך לישון עד שבע וחצי ואז שמונה וחצי ומתעורר שוב, עזוב, למה לקום? וחוזר לישון. ברבע לתשע הוא כבר לא מסוגל, המיטה כבר מוקיעה אותו, בן אדם שלא רגיל לשעות כאלה פשוט לא מסוגל לישון כל כך הרבה.

'טוב, נלך לעבודה... איי הבוס יצעק עליי? נו, שיצעק, סוף סוף

שצריכים את החיוך שלך, יש אנשים שצריכים את המילה הטובה שלך. אתה לא יכול לדעת כמה רחוק ההשפעה שלך יכולה ללכת. אנשים אומרים, הלוואי ויכולתי למות ולגלות מה העולם חושב עלי, איך מספידים אותי, רק הבעיה היא שאני לא יכול לחזור אחר כך... אנשים צריכים את החיוך שלך, העולם מחכה לעשייה שלך. אל תתכרבל במיטה בדיכאון ולחכות שירימו אותך, אל תעשה ככה, הקב"ה מחכה כל בוקר לפעולות שלך, שפשוט רק 'תתחיל' לפעול. אבל מה אני יכול כבר לעשות? אתה באמת לא יכול לעשות הרבה, עסוק בידך, תעשה משהו עם הידיים שלך, ואתה לא תאמין מה הקב"ה יעשה בשבילך. (מתוך גיליון 'אסדר לסעודתא')

קם בלי לדעת מה השעה אבל כשאני שומע את הצעדים שלך אני יודע שעכשיו חמש דקות לשבע ועוד חמש דקות מגיע אוטובוס, ומאז כל חצי שעה, אני סופר. וככה כל היום שלי עובד לפי הסדר הזה, אני מתפלל ולומד וכל שאר הדברים, אבל היום שיבשת לי את הכול. כי בשעה תשע לא ידעתי איפה אני נמצא. אז אני מתחנן אליך תתמיד בחמש דקות לשבע שלך, כי אני לא יכול בלי זה'. מחר מוישלה כבר הגיע בחמש דקות לשבע, ולא בהליכה אלא בריצה. אילו היה יודע שרק בפסיעות שלו הוא מצליח לעזור לעיורר.. והאמת שזה נכון אצל כל אחד, ויש הרבה אנשים שחושבים ככה, שהם מיותרים בעולם, יש דברים כאלה. יש לך הורים וילדים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בבתי ישראל מתחילה בימים אלו התקופה העמוסה בשנה. נקיונות שהולכים וצוברים תאוצה מיום ליום, מכירות ענק שמצריכות 'בוידעם' רחב במיוחד, אינספור עיסוקים והתרוצצויות לקראת חג הפסח

ערב פסח זה עכשיו...

הזו ברוגע כדי לא להפסיד דברים חשובים. אינני יודע אם המעשה הזה היה בירושלים של ימי הצנע, בסמטאות העיירה הפולנית העתיקה או בין בתי המלאח שבקזבלנקה. גם אם הוא לא היה בכלל ניתן ללמוד ממנו לקח חשוב ביותר. מנהג היה להם לנשות ישראל הצדקניות לצאת מדי מוצאי שבת עם צאת הכוכבים לשאוב מים מן הבאר. מסורת עתיקה גרסה שבארה של מרים שמשכנה כל השבוע במימי הכינרת יוצאת מיד במוצאי השבת ומסובבת את כל הבארות וכינוסי המים שבעולם. מי לא רוצה להחזיק בביתו מי רפואה וישועה כאלו.. על כן, כל מי שהיה בידה יצאה מיד עם סיומה של השבת לנסות, אולי הפעם תצליח דרכה והיא תשאב מאותם מים מסוגלים. בבית אחד בו התגורר יהודי של"ע חלה בשחין רע היה כל מוצאי שבת לסיטו. אשת החיל שרצתה בכל מאודה להביא מזור לבעלה רצה בכל שבוע מיד עם יציאת השבת לבאר לשאוב, וכשהבדיל בעלה על הכוס נתנה לו לשתות מהמים אולי השבוע הם יהיו התרופה המושלמת. שבוע אחד היא לא הספיקה וכשבעל הבית חזר מבית הכנסת

מאמר מיוחד מאת הרב ישראל היימן, והפעם עם הדרכה חשובה לכל בית בישראל לרגל תקופת ערב חג הפסח. שווה לקרוא: הנה ערב פסח כבר כאן... כבר בחודש תמוז בשנה שעברה אמרנו 'טוב, את הארון הזה.. מקסימום נתקן בערב פסח'... אז הנה, הגיע הזמן! בבתי ישראל עם קדושים מתחילה בימים אלו התקופה העמוסה בשנה. נקיונות שהולכים וצוברים תאוצה מיום ליום, מכירות ענק שמצריכות 'בוידעם' רחב במיוחד, אינספור עיסוקים והתרוצצויות לקראת חג החירות אותו נחוג בעז"ה בעוד שבועות ספורים ממש. מטבע הדברים, התקופה הזו קצת לחוצה. לא תמיד יש כיסא פנוי לשבת לנוח, לא בכל עת מצויים מיני מזונות במזווה, וגם אם כן יש משהו צריך להתחיל להתרגל לאכול אותו באיזו פינה או למחמירים בחדר המדרגות... רגע לפני שהמצב הזה גורר אותנו לרגעים של חוסר שליטה נסכית למעשה העממי הבא וננסה בעזרתו לעבור את התקופה

שדווקא השבוע המים היו מבארה של מרים, ודווקא השבוע הם הפסידו את ההזדמנות בכעסם...
לא תמיד אפשר לראות את זה, אבל תמיד כדאי לזכור, מהלחץ והכעס לא מרוויחים אף פעם! מידות אלו תמיד מביאות להפסדים ברוח ובגוף.
אני מקבל על עצמי לנסות ככל יכולתי לעבור את התקופה הזו ברוגע. מקווה שגם אתם.

להבדיל על הכוס הוא גילה שנוות הבית עדיין לא שאבה את המים. בלחץ ובמהומה אצה האישה לשאוב את המים עוד לפני הבדלה. החולה המסכן שנשאר בבית שקע במחשבות נוגות על חוסר מזלו שרק הגבירו את כעסו. כשחזרה האישה לבית הוא התפרץ לעומתה בכעס, ובלהט הוויכוח והצעקות נשמטה חמת המים מידיה והתנפצה לרסיסים על הריצפה.
רק כאשר גילה החולה לתדהמתו שבכל מקום שנגעו נתזי המים על בשרו נרפא המקום ושב לאיתנו, הבינו הבעל והאישה

לאחר התרגיל ניגשתי למפקד, ואמרתי לו: ליירט אלפיים ושבע מאות טילים זה אכן הישג אדיר, אבל מה עושים עם שלוש מאות הנוותרים? ענה לי המפקד: האברכים שלומדים תורה יעצרו אותם

סיפור מדהים על תורה ואמונה

כמובן, שאיננו צריכים חיזוק לידעה שהתורה הקדושה, היא ורק היא מגינה עלינו מכל צרה וצוקה, לא ממנו, ולא מהמפקד שלו. מה עוד שכולנו מאמינים שהתורה הקדושה מגינה עלינו מכל הטילים ולא רק מאלו שמערכת כיפת ברזל לא מצליחה ליירט.. אך מכל מקום 'שכר שיחה נאה' יש כאן.

האברך שסיפר לי את המעשה, ר' א.ג.פ. הוסיף ואמר לי, כולם מתפעלים מהעובדה שמישהו שילם על הקניה של הרב ב.צ., אבל כשאני הולך לחנות, תמיד יש מישהו שמשלם עליי!!!
מי?

אבא שבשמים, הוא תמיד משלם עליי, לעולם לא נגמר לו הכסף, ותמיד האשראי שלו עובד ועובר...
'מי כה' אלוקיני בכל קראנו אליו'.

אי אפשר שלא להביא מעשה דומה המובא בגמ' (כתובות ז:ז) (המילים בסוגריים הם פירוש 'חברותא').

ההוא גברא [- עני, שהיה ניזון מן הצדקה], דאתא לקמיה דרבא, [- שבא לבקש צדקה ממנו].

אמר לו [- רבא]: במה אתה סועד? אמר לו: בתרנגולת פטומה ויין ישן.

אמר ליה, ולא חיישת לדוחקא דציבורא [- האם אינך חושש לדוחק הציבור, שיצטרכו לתת לך אוכל יקר כל כך?]

אמר לו: אטו מדידהו קאכילנא? מדרחמנא קאכילנא! [וכי אוכל אנוכי מן הציבור?! הלא הקדוש ברוך הוא הוא המאכיל אותי].

דתנינא [על דברי הכתוב בספר תהלים קמ"ה]: "עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו". 'בעתם' לא נאמר, אלא

מספר ידידנו מזכה הרבים הרה"ג רבי ישראל מאיר אלטמן שליט"א, מחבר ספרי 'מה למעשה' ומו"ל העלון השבועי 'מי באר': אחד מחשובי האברכים ביישובנו 'רכסים' - הרב ב.צ. ערך קניה בצרכניית 'יש', ועקב תקלה זמנית במערכת הממוחשבת של הרשת, ה'תלושים' של החנות לא עברו בקופה.

הוא ניסה שוב ושוב, ולא הצליח לשלם. ניגש אליו יהודי דתי, וניסה לעזור לו, הוא לחץ שם ושם, ומשלא הצליח שלף כרטיס אשראי מכיסו שלו, ושילם על האברך. שאל אותו האברך, למה שילמת עלי?

סיפר לו היהודי הדתי, שהוא עובד במפעל ביטחוני גדול באזור חיפה, ובאותו היום ערכו תרגיל גדול המדמה מלחמה עם החיזבאללה ימ"ש. בתרגיל השתתפו, המשטרה, כיבוי האש, מד"א, צה"ל, וכו'...

בתרגיל הם דימו תרחיש (היל"ת) שארגון הטרור משגר שלוש אלפים טילים בבת אחת לעבר המפעל הרגיש, ומה עושים במקרה כזה...

בסופו של תרגיל, יצא להם (לפי חשבונם) ש'כיפת ברזל' תצליח ליירט אלפיים ושבע מאות טילים, שהם כ-90% אחוז מכמות הטילים ששוגרו.

לאחר התרגיל ניגש אותו אדם למפקד שפיקד על התרגיל, ואמר לו, ליירט אלפיים ושבע מאות טילים זה אכן הישג אדיר, אבל מה עושים עם שלוש מאות הנוותרים?

הוציא המפקד כיפה מכיסו, ואמר לאותו אדם, את שלוש מאות הטיילים, האברכים שלומדים תורה - יעצרו בכח התורה שלהם!

סיים היהודי את דבריו בהתרגשות, אם המפקד כל כך מעריך את הלימוד תורה שלכם, אני רוצה שתהיה לי הזכות להיות שותף בתורה שלכם!!!

אמר רבא: מאי דקמא? [- מהו דבר זה שבא לפנינו, הלא סימן משמים הוא]. אמר לו רבא: נענתי לך [- דיברתי אליך יותר מדי], קום אכול.

הלימוד לכל אחד ואחד הוא, יש לנו אבא בשמים שדואג ומפרנס כל אחד ואחד... כל יהודי צריך לשנן לעצמו שוב ושוב "אטו מדידהו קאכילנא? מדרחמנא קאכילנא!"
מדרחמנא קאכילנא!

'בעתו'. מלמד [- הכתוב] שכל אחד ואחד נותן הקדוש ברוך הוא פרנסתו בעתו. [- פירש"י ד"ה בעתו - הכל לפי מה שהוא צריך כל יחיד ויחיד לפי לימודו].

אדהכי, אתאי אחתיה דרבא, דלא חזיא ליה תליסרי שני, ואתיא ליה תרנגולת פטומה ויין ישן [- עוד הם מדברים, והגיעה אחותו של רבא לבקרו, אחר שלא ראתה אותו שלש עשרה שנה, והביאה לו תרנגולת פטומה ויין ישן].

באחד הימים החליט הנהג להפתיע את המנהל. בהחלטה של רגע הוא החליף את המספר לארבע מאות ושתיים, נכנס לרחוב רבי עקיבא והחל לאסוף את הנוסעים הרבים שצבאו על האוטובוס וביקשו להגיע לירושלים

הנהג ש'דפק' את אגד!

חתונה של בן של אדמו"ר? היתה אזכרה של רב חרדי מפורסם? תסביר לי בבקשה למה כל בני ברק נסעה לבאר שבע? 'האמת שלא היה היום שום אירוע יוצא דופן', השיב הנהג בעיניים זורחות. 'פשוט ראיתי שהקו שלי ריק, וקו ארבע מאות ושתיים מלא, והחלטתי לעשות הסבה מקצועית. במקום לנהוג לבאר שבע נסעתי כל היום על מסלול בני ברק - ירושלים, וכך הרווחתי אלפי שקלים לטובת החברה.'

בתגובה שלף המנהל עט ונייר וכתב לנהג מכתב פיטורין על המקום, הנהג ההמום לא הצליח להסתיר את אכזבתו: 'זו הכרת הטוב שלך? במקום מאה ועשרים שקלים הבאתי לך מעטפה מלאה, ובתגובה אתה מפטר אותי לאלתר?'

'תקשיב טוב!' הסביר המנהל, 'אתמול קיבלנו פניות מנוסעים נזעמים, שהתלוננו שהקו לבאר שבע לא הופיע בתחנות. כעת יהיה עלינו לפצות אותם בסכום גדול הרבה יותר מאלפי השקלים אותם הרווחת כשהחלטת באווילותך לנסוע לירושלים במקום לבאר שבע. על פי החוק החברה מחויבת להוציא קו לבאר שבע בדיוק כפי שהיא מחויבת להוציא קו לירושלים. כשהחלטת לשנות את יעוד הקו על דעת עצמך, לא מילאת את שליחותך ומעלת בתפקידך, ולפיכך אתה מושעה לצמיתות.'

סיפור זה יכול לשמש כמשל לשליחותנו בעולם. לכל אדם יש תפקיד מיוחד שנועד עבורו ומיועד רק לו, אמנם לפעמים נראה בעינינו שאם היו לנו את התנאים של פלוני ואת הכישורים של אלמוני היינו מצליחים יותר בחיים, אבל האמת היא שכל אדם קיבל משמים את ארגז הכלים המתאים ביותר למשימה שעבורה נשלח עלי אדמות. עלינו לזכור תמיד שלכל יהודי יש תפקיד ייעודי וייחודי, וכך נוכל למלא את חלקנו בתיקון הבריאה ובריבוי כבוד שמים בעולם.

(מתוך הספר הנפלא 'לרומם', מאוצרותיו של הרה"ג רבי יעקב שיש שליט"א)

הסיפור הבא התרחש לפני עידן הרב-קו, כשהנוסעים בקווים הבין עירוניים היו משלמים בכסף מזומן. אחד הנהגים עבד בקו מבני ברק לבאר שבע. מטבע הדברים, לא היו אנשים רבים שביקשו להגיע לדרום, ולכן האוטובוס נסע בדרך כלל כשרובו ריק.

הנהג הביט תמיד בקנאה בעמיתיו שנסעו בקו ארבע מאות ושתיים מבני ברק לירושלים. הוא ראה את האוטובוסים מלאים באנשים נשים וטף, ועמוסים במזוודות, חבילות ועגלות. התחנות לאורך מסלול קו ארבע מאות ושתיים תמיד היו מלאות. לא אחת נשמעו טענות מדוע אין מספיק אוטובוסים שיכילו את כמות הנוסעים העצומה שרצו לעלות על האוטובוסים לירושלים.

מדי יום חשב הנהג לעצמו: 'למה אני צריך לנסוע עד באר שבע עם ארבעה אנשים בלבד, כשאני יכול למלא את כל האוטובוס עד אפס מקום ולנסוע לירושלים? למה אני צריך להביא למנהל שלי בסוף היום מאה ועשרים שקלים בלבד, כשאני יכול למלא אוטובוס שלם ולהרוויח אלפי שקלים עבור החברה?'

באחד הימים החליט הנהג להפתיע את המנהל. בהחלטה של רגע הוא החליף את המספר לארבע מאות ושתיים, נכנס לרחוב רבי עקיבא והחל לאסוף את הנוסעים הרבים שצבאו על האוטובוס וביקשו להגיע לירושלים. הנהג שהגיע לצומת קוקה קולה עם אוטובוס מלא וגדוש, היה מרוצה עד לב השמים.

במשך יום שלם נסע הנהג הלך חזור בקו מבני ברק לירושלים, וקופתו התמלאה בשטרות ובמצלצלים, בסוף היום ניגש הנהג למנהל עם מעטפה תפוחה וקרא בהתלהבות: 'יש לי הפתעה בשבילך, תראה מה הבאתי לך!'

המנהל פתח את המעטפה בסקרנות, בדק את תוכנה ושאל את הנהג בפליאה: 'תגיד לי, מה קרה היום בבאר שבע? היתה

היכן היא הפעם היחידה בתורה שהיא פונה לאדם בלשון תימה?

בבא מציעא דף לב

עוזב תעזוב עמו

לאחר תקופה נסע ללמוד בקלם ובני ביתו ניהלו אותה ורק כששב מפעם לפעם היה עוזר בניהולה. לא ארכו הימים והוא סגר את החנות והחל לעסוק בפרנסה אחרת. כשנשאל מדוע עשה זאת, השיב, שהרגיש שלמרות שמחד ניהול חנות כזו היא חסד עצום, לספק ארוכה ומרפא לזקוקים לכך. מאידך, עלול הדבר להביאו לטבע אכזרי, שכן בדרך הטבע, כל סוחר מתפלל על הצלחת עסקיו ומצפה לקונים, לכן חושש הוא שכרוקח יצפה שיתרבו הקונים, ועלול להיות שבעקפין יחכה שיתרבו חולים שזקוקים לתרופות ויתפרנס כראוי ובכך עשוי להרגיל עצמו לאכזריות ולהנות מצרת אחרים.

(מעייני החיים)

על הפסוק 'כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו עזב תעזוב עמו (כג ה) היה מרגלא בפומיה של הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל: זו הפעם היחידה שמצינו במקראי הקודש שהתורה פונה לאדם בלשון תמיהה? התורה מתפלאת על האדם, היתכן שתראה את זולתך זקוק לעזרה ולא תעזור לו בשעת מצוקתו, אם כן היכן כל החינוך של התורה, גם אם מחוייב אתה לשנאתו, דורש ממך הקב"ה שתהיה לך צורת צלם אלוקים לא יתכן מציאות שליבו יהיה גס מלהשתתף בצערו של הזולת. הגה"צ רבי משה רוזנשטיין זצ"ל משגיח ישיבת לומזה היה בצעירותו עוסק לפרנסת בני ביתו בניהול חנות בית מרקחת.

קו השיעורים של 'דרשו'

***4992**

077-2222666

"הנה ימים באים..."

כי אם לשמע

את דברי ה'...

הדף היומי תלמוד בבלי

<p>הרב מאיר שפרוב שליט"א עברית - שיעור מורחב תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אפרים סגל שליט"א עברית - אידיש תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב אברהם פוקס שליט"א דקה מתוקה על הדף היומי תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אליהו אונשטיין שליט"א עברית - פשוט מקוצר תלמוד כ"ב</p>

הדף היומי בהלכה

<p>הרב מרדכי שלמה פרינד שליט"א אידיש תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אריה זילברשטיין שליט"א עברית - שיעור מקוצר+מורחב תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב עדיאל אלון שליט"א שאלות אהוטאליות צדף היומי בגלגלי תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אפרים סגל שליט"א עברית-אידיש תלמוד כ"ב</p>

הדף היומי בתלמוד ירושלמי

<p>הרב שמואל בקר שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אליהו אונשטיין שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>
--	---

עמוד היומי תלמוד בבלי

<p>הרב מנחם דרימן שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב אריה זילברשטיין שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב עמרם בינעט שליט"א אידיש תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב דוד הופשטטר שליט"א אנגלית תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב יחזקאל לעסין שליט"א אנגלית תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב מאיר ערנרא שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב שלמה סטרו שליט"א עברית תלמוד כ"ב</p>	<p>הרב דוד בוק שליט"א עברית עם 'ביאור' מסוביט שיעור מורחב תלמוד כ"ב שיעור מקוצר תלמוד כ"ב</p>
<p>הרב עובדיה טלגם שליט"א ספרדית תלמוד</p>	<p>הרב אליהו שור שליט"א מלחמת העולם השנייה תלמוד כ"ב</p>

המסופק אם יש ריח בבשמים שלפניו - האם רשאי להריח לפני הברכה?

כלה הריח, והרי זה כמי שאכל והמאכל כבר התעכל בקיבתו, שאינו רשאי עוד לברך ברכה אחרונה. ואם הוא מסופק אם יש באפשרותו להריח, וכגון שהוא מצונן, או שהוא מסופק אם עדיין נותר ריח בבשמים שלפניו - רשאי לנסות ולהריח קלות, ואם ימצא שהם ראויים לברכה, יברך עליהם ויריח שנית.

[שו"ע רטז, א, משנ"ב א ו"ד, ושעה"צ ג; בו"מ דרשו, 1 ו-5]

אמרו חכמינו ז"ל: "מנין שמברכין על הריח? שנאמר 'כל הנשמה תהלל יי', איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו? הוי אומר - זה הריח". ואין מברכים עליו אלא ברכה ראשונה, ולא ברכה אחרונה, משום שאין זו הנאה חשובה כאכילה ושתייה, אלא הנאה מועטת; וכן משום שמיד לאחר שהריח כבר

על אילו בשמים מברכים 'בורא מיני בשמים'?

- מברכים "בורא מיני בשמים". וקליפות פרי שיש להם ריח טוב - נחלקו הפוסקים אם מברכים עליהן כברכת הפרי, 'עצי בשמים', או 'מיני בשמים'. ואם בירך 'מיני בשמים' על כל בושם שהוא - יצא ידי חובה. וכן אם בירך 'עצי בשמים' על פרי הראוי לאכילה, יצא ידי חובה; ויש מי שחולק על כך.

[שו"ע רטז, ב, ומשנ"ב ט; בו"מ דרשו, 8, 10 ו-11]

על עצי בשמים, מברכים "בורא עצי בשמים". על עשבי בשמים, מברכים "בורא עשבי בשמים"; ויש שכתב, שמברכים ברכה זו גם על עצי בשמים הגדלים באדמה המנותקת מהקרקע. ועל פירות מאכל שריחם טוב וחזק, כגון אתרוג, מברכים "הנותן [אז: אשר נתן] ריח טוב בפירות", וראה תקציר למחר, בנוגע לדינים המיוחדים לברכה זו. ועל בשמים שאינם גידולי קרקע

האם מותר להריח מאכל האסור בהנאה?

תאווה למאכל, והוא עלול להיכשל באכילה; ואף אם לא יכשל - ריח טוב וחזק במיוחד עלול לגרום לכך שהמריח יוכרח לטעום מהמאכל משום פיקוח נפש. וכמובן, מאכל האסור בהנאה ומיועד להרחה - אסור להריחו; ומי שנאלץ לעבור במקום שיש ריח של איסורי הנאה, יכוון שלא להנות מהריח.

[ביה"ל רטז, א, ד"ה המוס"ק; בו"מ דרשו, 13]

מאכל האסור באכילה, ויש לו ריח טוב - מעיקר הדין, מותר להריחו, וצריך לברך לפני ההרחה, כדין ברכות הריח. ואף מאכל האסור בהנאה, אם אינו מיועד להרחה אלא לאכילה בלבד, מותר להריחו, משום שאין זו הנאה 'כדרך הנאתו'. אולם, למעשה אין להריח מאכל כזה, משום שדרכו של הריח לעורר בקרב המריח

* שם ה' המופיע בפסוק המצוטט בגמרא ובמדרשים, מותר לְבטאו. ויש אומרים, כשמצוטט פסוק שלם ראוי לומר 'השם', ולא לבטא את שם ה', וכל שכן כאשר מצוטט רק חלק מפסוק.
* ילד שהגיע לגיל 'חינוך', עונים 'אמן' על ברכותיו. וגיל חינוך לענין זה הוא הזמן שבו הילד יודע למי מברכים; ויש שציין, כי בדרך כלל זמן זה הוא בגיל שש או שבע, בהתאם לרמת הילד.
* ברכה לבטלה - יש אומרים, שאסורה מן התורה, באיסור "לא תשא את שם ה' אלקיך לשווא". ויש אומרים, שמאחר ומזכיר את השם בדרך שבח והודאה, אין האיסור אלא מדרבנן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לדבר באמצע אמירת 'הרחמן' שבסוף ברכת המזון?

בקשות שונות המתחילות במילה 'הרחמן'; ומתחילת בקשות 'הרחמן', אין איסור להפסיק לצורך, אך אסור להפסיק שלא לצורך, ובפרט אם מברכים על הכוס, שאין להפסיק עד לאחר שתיית היין. ויש שכתבו, שראוי לשבת עד לאמירת 'עושה שלום', שהיא כעין אמירת 'עושה שלום' בסוף תפילת העמידה. ואחר כל 'הרחמן' יש לענות 'אמן', וכמנהג ישראל, על פי דברי חכמינו ז"ל, לענות אמן לאחר כל תפילה, בקשה, או ברכה, אף כשאין בהן הזכרת שם שמים, וכגון 'מי שברך' שבקריאת התורה, או ברכה שאדם מברך את חברו. אולם, אסור לענות 'אמנים' אלו במקום שאסור להפסיק בדיבור.

[שו"ע קפט, א, ומשנ"ב ד-ה; בו"מ דרשו, 2-3]

חמשים ושתים שנה לאחר חורבן בית שני, נחרבה העיר ביתר ונהרגו בה רבבות מישראל. במשך מספר שנים סירבה מלכות רומי לאפשר את קבורתם, וגופותיהם היו מוטלות בבזיון רב; וביום שבו ניתנה רשות לקבורם, תיקנו חכמים שבאותו הדור ברכה: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם הטוב והמטיב לכל"; דהיינו, הטוב - על שלא הסריחו, והמטיב - על שניתנו לקבורה. והסמיכו חכמים ברכה זו לברכה השלישית של ברכת המזון - שבה נזכרים בנין ירושלים ושיבת מלכות בית דוד למקומה, משום "שבאותה שעה שחרבה ביתר, נגדעה קרן ישראל, ואינה עתידה לחזור עד שיבוא בן דוד" [לשון תלמוד ירושלמי]. וכבר מימי הגאונים נהגו ישראל להאריך בברכה זו, ולומר

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666